

Avond van Barmhartigheid – Lourdes 4 mei 2015

Lucas 15, 11-32 (De Barmhartige Vader)

Het was vroeg in de morgen, 25 maart, hoogfeest Maria Boodschap.

Voor de 16^e keer zag Bernadette de verschijning,
die haar nog steeds niet had gezegd wie zij was.

Maar op die feestdag, gaf ze eindelijk haar identiteit prijs:

“Ik ben de Onbevleete Ontvangenis”.

Onbegrijpelijke woorden voor Bernadette.

“Zo kan niemand heten” verweet de pastoor haar.

Maar tegelijk besefte hij: dit kan dat ongeletterde kind niet zelf
verzonnen hebben!

“Ik ben de Onbevleete Ontvangenis” ...

Maria die door God op unieke wijze is gevrijwaard van de erfzonde,
opdat zij geheel zonder zonde zou zijn,
omdat God zelf uit haar geboren wilde worden,
om naar ons toe te komen, in Jezus Christus.

Elk jaar vieren wij op 8 december de Onbevleete Ontvangenis van Maria
en daarmee het begin van Gods barmhartigheid in Jezus Christus
voor ons allemaal.

Juist op dat hoogfeest zal onze paus Franciscus komende 8 december
een *Jaar van Barmhartigheid* openen.

De paus schrijft hierover: *“Tegenover de ernst van de zonde antwoordt God
met de volheid van de vergeving. De barmhartigheid zal steeds groter zijn dan
iedere zonde en niemand kan een grens stellen aan de vergevende liefde van
God.”*

God is de Vader van barmhartige liefde, dat maakt onze Heer Jezus

in woord en daad altijd meer dan duidelijk,
Hij wil niets liever dan dat wij ons met God en elkaar verzoenen
en in vrede leven. Daarom toch vertelt Jezus ons over de vader die zijn
'verloren zoon' weer vol liefde opneemt.

Rembrandt heeft het op het einde van zijn leven
op zeer diepe wijze uitgebeeld.
U ziet het op bladzijde 50. Laten we er naar kijken.

Een prachtige verbeelding ook van waarom Maria hier is verschenen,
met de oproep dat wij tot inkeer komen:

om thuis te komen bij de Vader, naar wie wij als pelgrims onderweg zijn,
God onze Vader die ieder van ons opwacht met open armen,
omdat Hij grenzeloos van ons houdt.

De gelijkenis die Jezus ons vertelt is ook een spiegel:
om naar ons eigen leven te kijken,
naar onze houding ten opzichte van God, van elkaar en onszelf.

De jongste zoon, hij wil naar een 'ver land'.
Hij wil met zijn hart niet bij zijn vader zijn.
Hij snijdt de band door. Ja, door het vragen om de erfenis
wenst hij zijn vader bij leven al dood.
Waar het Jezus om gaat: die vader is God en ten diepste erkent die zoon niet
dat hij God toehoort en ontheiligt zijn leven en dat van anderen.

Die zoon laat zich verleiden door stemmen die hem, die ons influisteren hoe
aantrekkelijk, hoe beter het andere is om na te jagen, dat we gelukkiger wordt
van macht, van nog meer willen hebben, van de ander gebruiken voor onze

eigen doeleinden.

Maar het geeft die zoon uiteindelijk geen vrede.

Hij is slaaf geworden, verslaafd geraakt, door wat hij heeft nagejaagd.

Hij is een gevangene geworden van de situatie en van zichzelf, door eigen schuld.

Beeldt Rembrandt hem daarom zo af: kaalgeschoren, zoals bij gevangenen?

Hij is zichzelf kwijt omdat hij zich vervreemd heeft van God,
van zijn naasten en van zichzelf, zoals hij door God bedoeld is.

Uiteindelijk keert hij terug naar zijn vader. Alleen daar nog kan hij terecht.

Hij schaamt zich zeer, zodanig dat hij is gaan denken dat hij het niet meer
waard is zoon van zijn vader te zijn. Maar dan kent hij zijn vader toch niet goed!

Wat blijkt: de vader ziet hem al van verre aankomen,
snelt hem tegemoet en omhelst hem innig.

Zie naar hoe Rembrandt het verbeeldt:

het hoofd van de jongen is niet alleen er een van een kaalgeschoren
gevangene, het is er een van een baby,
met de ogen gesloten, als een foetus in de moederschoot.

Hij komt hier opnieuw tot leven, in de schoot van God.

En zo gaat het ook met ons, als wij terugkeren naar God onze Vader,

als wij wegen zijn gegaan, keuzes hebben gemaakt,

waardoor wij ons van Hem vervreemd hebben,

van onze naasten en van onszelf, zoals God ons bedoelt.

Om die terugkeer naar de Vader, om het thuiskomen bij God,

daarom heeft Jezus, de Zoon, het huis van de Vader verlaten,

om ons door lijden en kruis heen te brengen naar het huis van de Vader.

Vlak voor zijn hemelvaart zei Jezus:

*“Ik ga naar mijn Vader die ook jullie Vader is,
naar mijn God, die ook jullie God is.*

De vader op het schilderij, beste medepelgrims, hij is blind.
Rembrandt zegt daarmee: God kijkt, beoordeelt ons niet naar het uiterlijk,
Hij ziet ons niet met de ogen, maar met het hart,
Zijn goddelijk hart van barmhartige liefde.
Door dat hart herkent Hij ons, ieder van ons, als zijn kind, altijd.

De vader buigt zich met grenzeloos mededogen naar zijn zoon,
met de gloed van zijn liefde, waarnaar zijn open rode mantel verwijst.
en ook met zijn handen; de handen van de vader:

Rembrandt schildert ze verschillend:
de linker is krachtig, die van een man. Hij drukt de zoon tegen zich aan.
De rechter is ranker, zachter, die van een vrouw. Die hand streelt.
Zo is God, krachtig en zacht tegelijk.

De vader en zijn teruggekeerde zoon.
Er is volledige vrede en intense vreugde.
Maar die vrede en vreugde is er niet bij de oudste zoon,
hij die altijd thuis is gebleven, zijn plicht heeft gedaan
maar blijkbaar niet van harte. Rembrandt beeldt hem af geheel rechts.
Hij staat rechtop, de armen gesloten, de handen tegen zich aan.
Hij kijkt koel. Hij hoeft maar één stap te doen om helemaal in het licht
te komen, in deze vrede van de barmhartige vader.
Hij is diep gekwetst. Dat maken we mee. De ander kan ons zeer pijn hebben
gedaan. Vergeven, je moet het maar kunnen.
Niet kunnen vergeven, er niet aan toe zijn, het kan ook nog eens
een schuldgevoel geven.
En toch, Jezus gaat ons er in voor. Daartoe geeft Hij ons de Heilige Geest,
de Helper, om als Hij, als de Vader, te kunnen vergeven.

Jezus vertelt niet of de oudste zoon zich zal verzoenen met zijn broer,
Ook Rembrandt laat ons in spanning.

Blijft hij voortgaan in wrok of zal hij ook kunnen vergeven?

Wrok kan zondiger en verwoestender zijn dan uitpattingen.

Wrok én hoogmoed, van ik ben beter, ik heb geen bekering nodig,
ik draag geen schuld. Dan blijft de schuld alleen bij de ander liggen,
maar zien we niet naar de balk in eigen oog.

De oudste zoon, ook voor hem klinken liefdevolle woorden,
want God hanteert geen meetlat.

Ook hem wil de vader thuis hebben, echt thuis, van harte.

De jongste zoon, de oudste zoon en de vader,

Wie ben ik?

Waarvoor heb ik vergeving nodig? Waar ben ik afgedwaald
of bezig dat te doen, langzaam maar zeker?

Ben ook ik niet van harte bij wie of wat God mij heeft toevertrouwd?

Leg ook ik de schuld alleen maar bij de ander?

En de belangrijkste vraag voor ons is wel: ben ik als de vader?

Want dát is de uitnodiging die onze Heer Jezus ons hier vooral doet.

Paus Franciscus zegt dat wij allen door Jezus *“geroepen worden om de blik gericht te houden op de Barmhartigheid,*

om zelf een teken te worden van het handelen van de Vader”.

“Barmhartig als de Vader” - dat is dan ook het motto van het komende

Heilig Jaar dat op 8 december begint. *“Barmhartig als de Vader”*

omwille van de vreugde van de zending.

Beste medepelgrims,

Onze Heer Jezus heeft met Pasen de vreugde van de zending

samen doen gaan met het geven van de volmacht aan de apostelen

om zonden te vergeven. Die volmacht is overgegaan op hun opvolgers
– de bisschoppen – en hun medewerkers – de priesters.

Straks is er voor ieder van ons persoonlijk de gelegenheid, het aanbod,
om naar een bisschop of priester toe te gaan
voor het sacrament van boete en verzoening, ofwel de biecht.

Zij zullen zich door de kerk heen gaan verspreiden.

Door de biecht doen wij wat de jongste zoon doet:

gaan naar de Vader, vergeving vragen, Gods barmhartige liefde ontvangen.

En als u of jij nog nooit gebiecht hebt of het is lang geleden,
en u, jij, bent er onbekend mee, de bisschop of priester zal u helpen.

Als u, jij gaat, of u, jij twijfelt, of u, jij, schaamt zich, als de jongste zoon,
weet dan dat iedere bisschop of priester
het zelf ook moet hebben van Gods barmhartigheid.

Voor alle duidelijkheid, het gaat om een aanbod,
vanavond of later deze bedevaart,
of in het komende *Jaar van Barmhartigheid*,
een aanbod van de Heer die ieder van ons
ons wil zuiveren, verlichten, vergeven,
die ons wil bevrijden van wat ons misschien gevangen houdt in onszelf;
dat wij met een blij hart, vol vrede en vreugde
onze pelgrimstocht door het leven vervolgen,
op weg naar God onze Vader
die altijd met geduld, vreugde en liefde ons verwacht
en ons aan Zijn hart wil koesteren als Zijn geliefde kind.

Amen.